

CHARAKTERYSTYKA DOROBKU NAUKOWEGO I DYDAKTYCZNEGO

Od 1 października jestem profesorem zwyczajnym w Katedrze Pedagogiki Szkolnej na Wydziale Pedagogicznym Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie. Dodatkowo od 1 marca 2010 r. miejscem mojej pracy naukowo-badawczej jest Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie, w której prowadzę zajęcia na studiach doktoranckich oraz badania naukowe. W latach 1977-2008 pracowałem naukowo w Uniwersytecie Łódzkim, gdzie przeszedłem całą drogę awansu naukowego, kolejno na stanowiskach: asystenta (lata 1977-1984), adiunkta (lata 1985-1993), adiunkta doktora habilitowanego (lata 1993-1996), doktora habilitowanego profesora UŁ (lata 1996-1999) i profesora zwyczajnego UŁ (lata 2000-2008). W latach 2004-2010 byłem rektorem Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Łodzi.

Już w pierwszych latach mojej pracy naukowo-dydaktycznej włączyłem się w doskonalenie kompetencji pedagogicznych nauczycieli akademickich wszystkich wydziałów Uniwersytetu Łódzkiego, prowadząc dla nich zajęcia z metodyki kształcenia w szkole wyższej w ramach studiów podyplomowych dla młodych naukowców. Rozpocząłem też badania w zakresie przygotowywanej pod kierunkiem profesora zwyczajnego Karola Kotłowskiego rozprawy doktorskiej na temat - *Metodologiczne aspekty naukowych dociekań nad samowychowaniem*. Obroniłem ją w 1985 roku, uzyskując na Wydziale Filozoficzno-Historycznym UŁ stopień naukowy doktora nauk humanistycznych. Lata asystentury wypełniła przede wszystkim praca dydaktyczna, badawcza i samokształcenie. W swoich zainteresowaniach naukowych nawiązywałem do łódzkiej szkoły pedagogiki filozoficznej i badań myśli pedagogicznej takich jej przedstawicieli, jak Sergiusz Hessen i Karol Kotłowski. Interesowałem się filozoficznymi przesłankami samowychowania jako nieobecnego fenomenu w polskiej, powojennej myśli pedagogicznej, w tym głównie w teorii wychowania.

W czerwcu 1992 r. zamknąłem z wynikiem pozytywnym przewód habilitacyjny na Wydziale Pedagogicznym Uniwersytetu Warszawskiego na podstawie dorobku naukowego oraz rozprawy habilitacyjnej pt. *Przekraczanie granic wychowania. Od 'pedagogiki dziecka' do antypedagogiki* (*Acta Universitatis Lodzensis*, Łódź 1992), zaś Centralna Komisja ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych nadała mi z dniem 25.10.1993 r. stopień doktora habilitowanego nauk

humanistycznych w zakresie pedagogiki - pedagogiki ogólnej. Po habilitacji powierzono mi w UŁ zadanie powołania do życia Zakładu Teorii Wychowania UŁ, którym kierowałem do 2007 r. W grudniu 1998 r. otworzyłem na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu przewod o nadanie mi tytułu naukowego profesora, który został zakończony pozytywną uchwałą tej Rady, zaś po rozpatrzeniu mojego dorobku przez Centralną Komisję ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych postanowieniem z dnia 4 listopada 1999 r. Prezydent RP nadał mi tytuł naukowy profesora nauk humanistycznych. W latach 1999 – 2002 byłem członkiem Senatu UŁ. Obecnie jestem członkiem Senatu Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie.

Po uzyskaniu tytułu profesora powierzono mi funkcję kierownika Katedry Teorii Wychowania na Wydziale Nauk o Wychowaniu UŁ, którą pełniłem do 2007 r. Zmiany w ustawie *Prawo o szkolnictwie wyższym* oraz w Statucie UŁ spowodowały, że nie mogłem tych funkcji dłużej pełnić ze względu na funkcję rektora WSP w Łodzi, pomimo równoległego zatrudnienia na II etacie w UŁ na stanowisku profesora zwyczajnego. Po 6 latach kierowania WSP w Łodzi powróciłem do szkolnictwa publicznego, podejmując się na zaproszenie Rektora pracy naukowo-badawczej w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie. W niej prowadzę badania naukowe i prowadzę kształcenie studentów studiów III stopnia w zakresie metodologii badań pedagogicznych. Zadania dydaktyczne realizuję w moim podstawowym miejscu pracy, jakim jest Katedra Pedagogiki Szkolnej w Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie.

W wyniku wyborów dwukrotnie wszedłem w skład Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów (kadencja 2007-2010 i 2011-2012). W tej kadencji zostałem wybrany zastępcą przewodniczącego Sekcji Nauk Humanistycznych i Społecznych CK. Od 2007 r. byłem wiceprzewodniczącym Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN, a w 2010 r. zostałem wybrany na kadencję 2011-2014 przewodniczącym tego Komitetu, gdzie wspieram rozwój kadr naukowych w kraju, włączając się m.in. w organizowane przez prof. zw. dr hab. Marię Dudzikową Letnie Szkoły Młodych Pedagogów KNP i organizowane przez nią seminaria podoktorskie, redagowanie czasopism naukowych i serii wydawniczych KNP PAN. W 2009 r. powołałem przy Komitecie Nauk Pedagogicznych Zespół Teorii Wychowania, w ramach którego powołałem do życia nowe czasopismo naukowe – półrocznik „Studia z Teorii Wychowania”, pełniąc funkcję redaktora naczelnego.

W 2009 r. zostałem powołany na funkcję Przewodniczącego Zespołu Integracyjno-Eksperckiego Pedagogiki i Kształcenia przy Wydziale I Nauk Społecznych PAN celem przygotowania ekspertyzy na temat oceny nauki. Komitet Nauk Pedagogicznym PAN nominował mnie w marcu

2010 r. na kandydata w wyborach członków-korespondentów PAN. Od 13 lat jestem członkiem zwyczajnym Łódzkiego Towarzystwa Naukowego zaś przez ostatnich 6 lat byłem wiceprzewodniczącym Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego. W 2008 r. powołałem Oddział Łódzki Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego, któremu przewodniczę. Włączałem się też w latach 1997-2003 w prace związane z jakością kształcenia wyższego kierując przy Radzie Głównej Szkolnictwa Wyższego MEN Zespołem ds. opracowania „Minimalnych wymagań programowych na studiach magisterskich i zawodowych – pedagogika”. Od 2000 r. wszedłem w skład grupy ekspertów Uniwersyteckiej Komisji Akredytacyjnej, której członkiem byłem przez dwie kadencje. W ramach tych zadań akredytowałem pedagogikę jako kierunek kształcenia na uniwersytetach w Krakowie, Lublinie i Warszawie. W 2002 r. zostałem też powołany przez Ministra Edukacji Narodowej na członka Państwowej Komisji Akredytacyjnej, gdzie pracowałem w Zespole Nauk Społecznych i Prawnych do końca I kadencji (lata 2002-2004), a obecnie jestem ekspertem Polskiej Komisji Akredytacyjnej. W toku tej kadencji oceniałem jakość kształcenia w kilkunastu uczelniach akademickich i w wyższych szkołach zawodowych w Polsce.

Od 2004 r. byłem ekspertem Sekcji Psychologia i Pedagogika (H01F) na wniosek Zespołu Nauk Humanistycznych (H-1) przy Departamencie Instrumentów Polityki Naukowej Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, zaś obecnie kwalifikuję wnioski o finansowanie badań naukowych z pedagogiki w Narodowym Centrum Nauki w interdyscyplinarnym panelu HS6. Byłem też mianowany przez MNiSW na kadencję 2007 – 2010 do składu Zespołu specjalistycznego do oceny czasopism naukowych dla potrzeb oceny parametrycznej.

W latach 1994 – 2012 wypromowałem 11 doktorów nauk humanistycznych w dyscyplinie pedagogika, opiekując się jeszcze 6 doktorantami w APS w Warszawie. Recenzowałem w tym okresie 67 dysertacji doktorskich, 73 rozprawy habilitacyjne i 26 wniosków na tytuł naukowy (w tym 3 doktorów habilitowanych z Uniwersytetu Karola w Pradze oraz z Uniwersytetu w Trnawie dla Rady Wydziału Filozoficznego Uniwersytetu Komeńskiego w Bratysławie). Pięciu spośród moich doktorantów uzyskało w konkursach Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego granty promotorskie, pozytywnie je finalizując. Rozprawy 7 wypromowanych przeze mnie doktorów ukazały się drukiem jako monografie podoktorskie w renomowanych polskich oficynach naukowych, wpisując się w rozwój nauk pedagogicznych w Polsce. Są to prace Joanny Michalak, Joanny Szewczyk, Moniki Wiśniewskiej-Kin, Teresy Wejner, Aliny Wróbel (ta praca została dodatkowo przetłumaczona na język czeski i wydana także w renomowanej oficynie naukowej

Portal w Pradze), Małgorzaty Kosiorek i Katarzyny Szumlewicz. Jest to zarazem dla mnie najlepszy sprawdzian wartości naukowej badań w ramach prac awansowych młodych kadr naukowych.

W latach 1996-1998 współtworzyłem raport na temat polityki oświatowej w gminie Warszawa – Centrum, zaś w 2009 r. zakończyłem badania nad polityką oświatową w gminie Konstantynów Łódzki, opracowując zarazem dla władz samorządowych strategię rozwoju oświaty. Od 2000 r. jestem ekspertem MEN ds. awansu zawodowego nauczycieli. Z tego tytułu uczestniczyłem w ocenie 19 wniosków o awans zawodowy nauczycieli. W 2010 r. wygrałem konkurs w ramach środków EFS na przygotowanie dla MEN ekspertyzy dotyczącej jakości procesu akredytacji placówek doskonalenia nauczycieli w Polsce. Współpracuję też z Rzecznikiem Praw Dziecka, dla którego to urzędu przygotowuję ekspertyzy o stanie przestrzegania praw dziecka w polskiej oświacie i o ewoluującej w tym zakresie współczesnej myśli pedagogicznej. Tylko w 2009 r. dwukrotnie przewodniczyłem Kapitulie konkursu na najlepszy program wychowania przedszkolnego, którego organizatorem było Ministerstwo Edukacji Narodowej. Od 2004 r. jestem też przy Łódzkim Towarzystwie Naukowym członkiem Kapituły Konkursu im. Ireny Lepalczyk na najlepszą rozprawę naukową z pedagogiki społecznej, recenzując wnioski kandydatów do tej zaszczytnej nagrody środowiska akademickiego.

Moje zainteresowania naukowe koncentrują się na interdyscyplinarnych badaniach oświatowych w zakresie innowatyki pedagogicznej – ruchu nowatorstwa pedagogicznego, szkolnictwa alternatywnego oraz teorii i nurtów współczesnych nauk o wychowaniu. W toku 33 lat swojej pracy w UŁ, WSP, APS i ChAT opublikowałem przeszło 650 rozpraw naukowych i popularnonaukowych, w tym: 26 monograficznych rozpraw autorskich, 2 współautorskie, 18 prac zwartych pod moją redakcją, 8 prac zwartych jako współredaktor i 14 monografii pedagogicznych obcojęzycznych (niemieckie i czeskie) jako ich redaktor naukowy. W ostatnich latach wydałem dwa podręczniki akademickie, pierwszy z udziałem polskich profesorów, „Podręcznik Akademicki „*Pedagogika*” (współred. Z. Kwieciński), Wydawnictwo Naukowe PWN, tom 1 – 2, Warszawa 2003, który uzyskał w 2005 r. III nagrodę Rektora UŁ na najlepszy podręcznik akademicki oraz drugi podręcznik, rozszerzający dotychczasowy o reprezentatywne dla subdyscyplin pedagogiki teksty profesorów Wielkiej Brytanii, Niemiec, Szwajcarii, Włoch, Czech, Finlandii, ale także i z Polski, który ma charakter międzynarodowy - „*Pedagogika*” (tom 1-3, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2006). Także ten podręcznik uzyskał III nagrodę Rektora UŁ w Konkursie na najlepszy podręcznik akademicki 2006 r. W 2010 r. ukazał się pod moją redakcją czwarty tom

międzynarodowego podręcznika akademickiego „*Pedagogika. Subdyscypliny i dziedziny wiedzy o edukacji*” w Gdańskim Wydawnictwie Psychologicznym.

W latach 2009-2012 ukazały się kolejne moje książki, a mianowicie: *Problemy Współczesnej Edukacji, Dekonstrukcja Polityki Oświatowej III RP* (Wydawnictwo Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2009); *Przyrzeczenie harcerskie. Historia. Manipulacje. Metodyka* (Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2009), który to tytuł uzyskał na 13 Targach Książki w Krakowie wyróżnienie w Konkursie na najlepszą książkę historyczną, *Współczesna myśl pedagogiczna* (Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2009), *Teoretyczne i empiryczne podstawy samowychowania*, (Oficyna Wydawnicza „Impuls” 2010); *Myśleć jak pedagog* (GWP 2010), *Klinika akademickiej pedagogiki* (Oficyna Wydawnicza „Impuls” 2011) i *Podstawowe prawidłowości pedagogiki. Podręcznik akademicki* (Wydawnictwo APS 2011).

Jestem też autorem tak znaczących dla badań współczesnej myśli pedagogicznej rozpraw, jak: *Przekraczanie granic wychowania* (Łódź 1992), *Współczesne teorie i nurty wychowania* (Kraków 1998, VII wyd. 2008) czy *Pedagogika dziecka. Studium pąjdocentryzmu* (Gdańsk 2007). Książka *Współczesne teorie i nurty wychowania* ukazała się w przekładzie na języka słowacki w 2010 r. Kieruję w Oficyne Wydawniczej „Impuls” dwiema seriami wydawniczymi, z których najnowsza dotyczy autorskich podręczników akademickich i jest wydawana pod patronatem Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN (już ukazały się w niej dwa tomy prof. Cz.. Kupisiewicza, a w przygotowaniu jest 11 tomów, w tym także mój z „Pedagogiki ogólnej”) oraz seria pedagogiki steinerowskiej, w ramach której ukazało się już 8 przekładów rozpraw z języka niemieckiego i angielskiego. Do każdego tomu obu serii przygotowuję także merytoryczne wprowadzenia.

W moim dorobku naukowym są dwie grupy publikacji autorskich i przygotowanych pod moją redakcją naukową, których problematyka wiązała się z rozwojem społeczeństwa pluralistycznego, otwartego i obywatelskiego. Są to przede wszystkim rozprawy poświęcone szkolnictwu publicznemu oraz alternatywnemu w Polsce i na świecie, ale także rozprawy syntetyczne, z obszaru badań porównawczych idei i myśli pedagogicznej, które wnoszą istotne uzasadnienie do wiedzy teoretycznej i praktycznych rozwiązań edukacyjnych w naszym kraju. Okres ich powstawania jest bezpośrednio związany z moim czynnym zaangażowaniem w sferę szeroko pojmowanej oświaty publicznej i niepublicznej, a także w prowadzenie badań nad współczesnymi przemianami myśli pedagogicznej.

W latach 1990-1995 zainspirowałem środowisko szkolne Łodzi, makroregionu łódzkiego oraz innych miast np. Warszawy, Nowego Sącza, Lublina, Poznania, Wrocławia, Torunia, Oleśnicy, Krakowa i Gdańska do tworzenia "klas autorskich", "klas innowacyjnych" w szkolnictwie publicznym na poziomie edukacji wczesnoszkolnej, a bazujących na opracowanym wspólnie z żoną Wiesławą eksperymencie w zakresie edukacji autorskiej. Świadectwem pracy naukowej w tym obszarze są takie książki, jak: *Edukacja w wolności* (współautor W. Śliwerska, Kraków 1991, II wyd. 2009); *Wyspy oporu edukacyjnego* (Kraków 1993; II wyd. 2009); *Klinika szkolnej demokracji* (Kraków 1996; II wyd. 2009); *Edukacja autorska* (Kraków 1996; II wyd. 2009); *Jak zmieniać szkołę?* (Kraków 1998; II wyd. 2009); *Bariery i możliwości wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży w reformowanej szkole* (Łódź 1999; II wyd. 2009); *Edukacja pod prąd* (Kraków 2001; II wyd. 2009); *Program wychowawczy szkoły* (Warszawa 2001) i *Rada szkoły. Rada oświatowa* (Kraków 2002). Śląska Społeczna Rada Oświatowa przyznała mi w 2003 r. honorowy tytuł Amicis Educatio jako jednej z trzech osób - obok prof. Andrzeja Zolla, Rzecznika Praw Obywatelskich i dr. Jana Kropiwnickiego, redaktora naczelnego „Nowe w Szkole” - za zasługi na rzecz uspołecznienia polskiej edukacji i upodmiotowienia w niej uczniów oraz rodziców.

Większość artykułów naukowych, poświęconych teoriom wychowania, polityce oświatowej czy pedagogice szkolnej zamieszczałem na łamach takich wydawanych w Polsce pism pedagogicznych jak: *Kwartalnik Pedagogiczny*, *Ruch Pedagogiczny*, *Forum Oświatowe*, *Człowiek – Teraźniejszość – Edukacja*, *Studia Edukacyjne*, *Przegląd Pedagogiczny*, *The New Educational Review*, *Keryks. Międzynarodowy Przegląd Religijno-Pedagogiczny*, *Problemy Wczesnej Edukacji*, *Studia Edukacyjne*, *Ars Educandi*, *Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze*, *Nauczyciel i Wychowanie*, *Dydaktyka Szkoły Wyższej*, *Edukacja i Dialog*, *Gestalt, Edukacja. Studia. Badania. Innowacje*, *Społeczeństwo Otwarte*, *Nowa Szkoła*, *Życie Szkoły*, *Wychowanie Na Co Dzień*, *Szkoła Zawodowa*, *Dyrektor Szkoły*, *Wszystko dla Szkoły* i *Nowe w Szkole*.

Współpracuję z renomowanymi wydawnictwami naukowymi w kraju, jak: Wydawnictwo Naukowe PWN, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne w Warszawie, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne w Warszawie, Wydawnictwo Akademickie „Żak”, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne i Oficyna Wydawnicza „Impuls” w Krakowie. Jestem członkiem rad naukowych/programowych takich czasopism naukowych jak: „Studia Edukacyjne” (od 2008), „The New Educational Review” (od 2003), „Rocznika Pedagogicznego” Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN (od 1998 r.); „Ars Educandi” - Zeszytów Naukowych Instytutu Pedagogiki Uniwersytetu Gdańskiego (od 1998 r.); „Forum Oświatowego” (od 2000); „Chowanna” (od 2002); „Problemy

Wczesnej Edukacji” (od 2005); „Człowiek-Teraźniejszość-Edukacja” (od 2008); Międzynarodowego Rocznika Filozofii Kształcenia i Wychowania („Jahrbuch für Bildungs-und Erziehungsphilosophie”) z siedzibą w Magdeburgu (Niemcy w l. 1996 -2005, tzn. do zakończenia edycji czasopisma) i „Keryks” Międzynarodowy Przegląd Katechetyczno-Pedagogiczno-Religijny (od 2005)

Stworzony przeze mnie model emancypacyjnego kształcenia wczesnoszkolnego został wdrożony w 1994 r. na Słowacji w 58 klasach szkół podstawowych Preszowa. Znalazł on swoje potwierdzenie w najnowszym podręczniku prof. Miroslava Zeliny z Uniwersytetu w Bratysławie (M. Zelina, *Alternatívne školstvo. Alternatívne školy. Alternatívna pedagogika. Alternatívne pedagogické koncepcie a smery*, Bratislava 2000) a także w monografii Marii Matulčíkové, *Reformno-pedagogické a alternatívne školy a ich prínos pre reform*, Bratislava 2007). Dzięki współpracy zagranicznej włączyłem się do doskonalenia pedagogów oraz do upowszechniania w naszym kraju najnowszych osiągnięć w naukach pedagogicznych innych krajów. Z mojej też inspiracji realizowany był bilateralny projekt doskonalenia międzykulturowego pedagogów ze Szwajcarii i Polski. Zainteresowanie przedmiotem moich badań i eksperymentów pedagogicznych spowodowało, że zapraszano mnie z wykładami i prelekcjami zarówno w ramach Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego czy Polskiego Komitetu Korczakowskiego, jak i na różnego rodzaju kursy, warsztaty doskonalenia zawodowego czy seminaria organizowane przez instytuty/zakłady kształcenia nauczycieli, ośrodki akademickie czy placówki oświatowo-wychowawcze.

Od początku swojej pracy naukowej prowadzę w środowisku nauczycielskim i akademickim we współpracy z centralnymi i regionalnymi Ośrodkami (dawniej instytutami) Kształcenia Nauczycieli i Wojewódzkimi Ośrodkami Metodycznymi w kraju działalność oświatową. Wygłosiłem przeszło 200 prelekcji (zajęć aktywizujących) dla kadry kierowniczej administracji oświatowej, pedagogów i wychowawców-społeczników w naszym kraju. W latach 1998-2004 opiekowałem się też od strony naukowej studiami podyplomowymi dla moderatorów wewnątrzszkolnego doskonalenia nauczycieli oraz w zakresie zarządzania oświatą. Nadal współpracuję z Wydziałem Zarządzania UŁ prowadząc zajęcia na studiach podyplomowych dla kadr kierowniczych oświaty. Od 2006 r. przewodniczę Radzie Społeczno-Doradczej Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego w Łodzi.

Mój dorobek naukowy jest także wynikiem staży w Uniwersytecie im. E. Purkyne w Brnie, Uniwersytecie J. Liebiga w Giessen, Uniwersytecie J. Safarika w Koszycach, Departamentu Edukacji w kantonie Lucerna oraz współpracy z Ośrodkiem Studiów Kulturowych i Edukacyjnych w Toruniu. Wynikami swoich badań dzieliłem się, uczestnicząc w konferencjach poza granicami kraju (w RFN,

Austrii, Szwajcarii, Czechach, Słowacji, Francji i na Węgrzech) oraz w krajowych kongresach i sympozjach pedagogicznych. Opiekowałem się gośćmi zagranicznymi z Niemiec, Słowacji, Czech, Ukrainy, Austrii i Szwajcarii. W latach 2003-2005 uczestniczyłem w zagranicznym projekcie badawczym pt. *Relativizacja autorytety a jej dopady na současnou mládež (Wpływ relatywizacji autorytetów na współczesną młodzież)*, który był realizowany na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Karola w Pradze. W latach 2007-2009 brałem udział w międzynarodowym projekcie badawczym (Polska- Czechy-Słowacja) pt. *Nauczyciel w krajach postsocjalistycznych jako sprawca i ofiara manipulacji*. W latach 2008-2010 uczestniczyłem w tzw. norweskim grantie naukowo-badawczym ROBUSD (Reducing Bullying Strenghtening Diversity - „Redukcja przemocy szkolnej - wzmacnianie różnicowania”) finansowanym ze środków UE w ramach współpracy naukowej z University of Stavanger w Norwegii.

Uczestniczyłem w l. 1977–2013 w 265 konferencjach naukowych (krajowych i zagranicznych). Od 1992 r. prowadzę cyklicznie, co 3 lata, międzynarodowe konferencje „Edukacja alternatywna – dylematy teorii i praktyki”. W ich sześciu edycjach (1992, 1995, 1998, 2001, 2005, 2009, 2012) uczestniczyło łącznie przeszło 2100 naukowców i nauczycieli-nowatorów z Polski oraz krajów europejskich. W wyniku tej inicjatywy ukazały się pod moja redakcją naukową przekłady rozpraw naukowców z różnych ośrodków akademickich Europy, jak: H. von Schoenebeck, *Antypedagogika w dialogu. Wprowadzenie w rozmyślanie antypedagogiczne*, (Toruń 1991); Brühlmeier A., *Edukacja humanistyczna*, (Kraków 1993); H. von Schoenebeck, *Antypedagogika. Być i wspierać zamiast wychowywać*, (Warszawa 1994); H. von Schoenebeck, *Kocham siebie takim jakim jestem. Antypedagogiczna filozofia życia* (Kraków 1994); *Pedagogika alternatywna - dylematy teorii*, (Kraków 1995); *Pedagogika alternatywna – dylematy teorii i praktyki* (Kraków 1998); *Edukacja alternatywna. Nowe teorie, modele badań i reformy*, (współred. Jacek Piekarski, Kraków 2000); *Nowe konteksty (dla) edukacji alternatywnej XXI wieku* (Kraków 2001); *Pedagogika alternatywna. Postulaty. Projekty i Kontynuacje* (2007); *Pedagogika alternatywna. Tom II. Innowacje edukacyjne i reformy pedagogiczne* (2007); Gutek G.L., *Filozoficzne i ideologiczne podstawy edukacji* (Gdańsk 2003); Lippitz W., *Studia fenomenologiczne w obrębie nauki o wychowaniu*, (Kraków 2005); Retter H., *Komunikacja codzienna w pedagogice*, (Gdańsk 2005); Průcha J., *Pedagogika porównawcza. Podstawy międzynarodowych badań oświatowych*, (Warszawa 2004); Heinz-Hermann Krüger, *Wprowadzenie w teorie i metody badawcze nauk o wychowaniu* (Gdańsk 2005). Publikacje te mają istotne znaczenie zarówno dla debat naukowych w pedagogice, jak i w reformowaniu oświaty w naszym kraju, stanowiąc spójną całość

i przyczyniając się do lepszej orientacji polskich pedagogów w przemianach współczesnej edukacji oraz ewolucji myśli naukowej. W swoich analizach postrzegam pedagogikę porównawczą i szkolną zgodnie z najnowszymi trendami w nauce światowej – jako wiedzę interdyscyplinarną. Taki charakter mają też moje teksty, które są ujmowane i analizowane w szerokich kontekstach politycznych, społecznych i kulturowych.

W latach 1993-2013 gościnnie prowadziłem wykłady w krajowych uczelniach akademickich oraz poza granicami (m.in. Uniwersytet Karola w Pradze, Uniwersytet Ostrawski, Uniwersytet w Pardubicach w Czechach, Uniwersytet Preszowski na Słowacji, Uniwersytet im. J.A. Komeńskiego w Bratysławie, Uniwersytet w Trnawie, Katolicki Uniwersytet w Ružomberoku na Słowacji, Uniwersytet im. Liebiga w Giessen, Uniwersytet w Münster, Ewangelicka Wyższa Szkoła we Freiburgu i w Bonn oraz Uniwersytet w Wiedniu). Przez trzy lata kształciłem doktorantów na Uniwersytecie w Trnawie (2008-2010) oraz na Uniwersytecie Preszowskim (2010-2013) na Słowacji. Czterokrotnie wchodziłem w skład kadry kierowniczej komitetów programowych najważniejszych dla dyscypliny ogólnopolskich zjazdów pedagogicznych – w Olsztynie (2001), we Wrocławiu (2004), Lublinie (2007) i w Toruniu (współkierowałem sekcją VI w ramach Komitetu Programowego Zjazdu w 2010 r.). W 2007 r. powołałem w Łodzi Centrum Konferencyjne i Badań nad Edukacją Demokratyczną w Europie Środkowo-Wschodniej organizując w 2008 r. pierwszą Międzynarodową Konferencję „Edukacja demokratyczna” z udziałem twórców szkół wolnych w Wielkiej Brytanii, Niemczech i USA.

W 2012 r. otrzymałem od redakcji „Magazynu Literackiego KSIĄŻKI” Nagrodę im. Filipa Kallimacha za wybitne osiągnięcia w sferze edukacji. Dwukrotnie uzyskałem nagrodę Ministra Edukacji Narodowej za osiągnięcia naukowe. Za swoją dotychczasową działalność naukową, dydaktyczną i społeczną zostałem odznaczony m.in.: Medalem Komisji Edukacji Narodowej (1992) Odznaką za Zasługi dla Miasta Łodzi (1994), Złotym Krzyżem Zasługi (1999) i Medalem „Uł w Służbie Społeczeństwu i Nauce” (2002).

30.07.2013 (aktualizacja)